

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums “Piemērots satvars uzņēmumu pārredzamībai”**(pašiniciatīvas atzinums)**

(2017/C 075/03)

Ziņotāja: **Vladimira DRBALOVÁ**

Pilnsapulces lēmums	21.1.2016.
Juridiskais pamats	Reglamenta 29. panta 2. punkts Pašiniciatīvas atzinums
Atbildīgā specializētā nodaļa	Ekonomikas un monetārās savienības, ekonomiskās un sociālās kohēzijas specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	29.11.2016.
Pieņemts plenārsesijā	14.12.2016.
Plenārsesija Nr.	521
Balsojuma rezultāts	219/3/14
(par/pre/atturas)	

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. Komiteja uzskata, ka ir ļoti svarīgi, lai uzņēmumi būtu pārredzami, un atbalsta visas iniciatīvas, kas palīdz padarīt uzņēmējdarbību ilgtspējīgu un prognozējamu ilgtermiņā. Pārredzamība ir svarīga visām ieinteresētajām personām, pašiem uzņēmumiem un tam, lai uzlabotu uzņēmumu tēlu un palielinātu darbinieku, patērētāju un ieguldītāju uzticēšanos.

1.2. Komiteja atzīst, ka vairums uzņēmumu, kuri darbojas Eiropas Savienībā, patiešām ir pārredzami. Tomēr vairāki pēdējā laikā notikušie skandāli ir parādījuši, ka pārredzamība ir jāuzlabo, lai tā principā kļūtu par uzņēmumu ilgtspējīgu stratēģiju daļu. Investori un akcionāri aizvien vairāk uzmanības pievērš ne tikai uzņēmumu rentabilitātes rādītājiem, bet arī korporatīvās sociālās atbildības (KSA) kvalitātes rādītājiem⁽¹⁾, kas palīdz samazināt sociālos riskus un nodrošināt ilgtspējīgu uzņēmuma attīstību. Lai informācija atbilstu uzņēmumu un citu ieinteresēto personu vajadzībām, tai jābūt būtiskai un izmaksu ziņā efektīvi iegūstamai.

1.3. Komiteja norāda, ka dalībvalstu valdībām būtu jāmotivē un jānudina uzņēmumi padarīt pārredzamību par priekšrocību, jo tā ir arī laba iespēja uzņēmējdarbībai, un tos atbalstīt šo prasību izpildē.

1.4. Komiteja uzskata, ka uzmanība vienlaikus jāpievērš gan sniegtās informācijas lietderīgumam un apjomam, gan arī tās kvalitātei un patiesumam. Pārredzamības uzlabošana būtu jāvirza gan uz sasniegtajiem rezultātiem, gan arī ziņojumu sniegšanas un informācijas publiskošanas procesu. Ziņojumiem vajadzētu būt gan vērstiem uz nākotni, gan informēt par līdzšinējās darbības rezultātiem.

1.5. Komiteja iesaka Komisijai noteikt nākamās pasākumus, kas ļautu uzņēmumiem pildīt savus pārredzamības pienākumus, vienlaikus saglabājot konkurētspēju pasaules mērogā.

1.6. Kopumā EESK saprot, ka mazie un vidējie uzņēmumi darbojas atšķirīgos apstākļos. Tādēļ MVU noteikumi ir jāvienkāršo un jāpadara šiem uzņēmumiem piemērotāki, lai nodrošinātu pilnīgu pārredzamību. EESK atzinīgi vērtē spēju veidošanas projektu, kas palīdz MVU risināt šīs problēmas.

⁽¹⁾ COM(2011) 681 final

1.7. Komiteja uzskata, ka visām turpmākajām iniciatīvām attiecībā uz informācijas publiskošanu jābūt vērstām uz informāciju, kas ieinteresētajām personām patiešām ir vajadzīga; būtu jāiekļauj vienots rādītāju kopums, vienlaikus ņemot vērā uzņēmumu un nozari, kurā tas darbojas.

1.8. Komiteja uzsver, ka korporatīvā sociālā atbildība (KSA) un pārredzamības politika uzņēmumā ir neefektīva, ja darbinieki tajā nav ieinteresēti, tāpēc viņi būtu jāiesaista sociālo partneru apspriedēs.

1.9. Pieaugot uzņēmumu pārskatu auditorijai, arvien vairāk korporatīvo aspektu interesē arvien lielāku skaitu ieinteresēto personu grupu. Tādēļ Komiteja uzskata, ka ir svarīgi novērtēt pašreizējo ziņošanas modeli un to pielāgot tā mērķim.

2. Vispārīgais konteksts

2.1. Komisija 2010. gadā publicēja **paziņojumu, kurā ietverti 50 priekšlikumi iekšējā tirgus uzlabošanai**. Tajā norādīts, ka arī uzņēmumiem ir jāsniedz ieguldījums saskaņotajos centienos, apliecinot tiem noteikto atbildību un pārredzamību ne tikai attiecībā uz saviem darbiniekiem un akcionāriem, bet arī sabiedrību kopumā. Komisija uzsvēra, ka uzņēmumu pārvaldību iespējams uzlabot vēl vairāk, jo īpaši attiecībā uz uzņēmumu valžu sastāvu un to dalībnieku dažādību, tostarp to, cik lielā mērā valdē ir pārstāvētas sievietes, lai uzlabotu nodarbinātību, uzņēmējdarbību un tirdzniecību ⁽²⁾. Uzņēmējdarbības ētika un vērtības ir atzītas par ekonomikas atlabšanas veicinātājiem.

2.2. Komisija 2011. gadā publicēja **atjaunotu ES stratēģiju 2011.–2014. gadam attiecībā uz korporatīvo sociālo atbildību (KSA)** ⁽³⁾, kurā tā piedāvāja jaunu KSA definīciju – “uzņēmumu atbildība par savu ietekmi uz sabiedrību”. Viens no stratēģijas pamatelementiem bija rīcības plāns, kura mērķis ir integrēt finanšu un sociālo pārskatu sniegšanu.

2.3. Komiteja 2012. gadā pieņēma atzinumu par ES atjaunoto KSA stratēģiju ⁽⁴⁾, uzsverot, ka sarežģītajos ekonomiskajos un politiskajos apstākļos KSA politikas iniciatīva ir iespēja veidot pozitīvu dialogu ar uzņēmējiem. Ir svarīgi atzīt KSA darbību daudzveidīgos motīvus. Paziņojumā ir minētas dažādas priekšrocības, taču tās, tāpat kā labas prakses piemēri, būtu jāpopularizē, par tiem būtu jāinformē un uzņēmumi būtu jāamudina stingrāk apņemties būt sociāli atbildīgiem.

2.4. Pēdējo gadu laikā Komiteja ir izstrādājusi arī daudzus citus atzinumus, kas minēti šajā atzinumā. Tajos uzsvērtā lielā nozīme, kāda ir korporatīvajai sociālajai atbildībai, uzņēmuma pārredzamībai, nefinansiālas informācijas publiskošanai un attiecīgo ieinteresēto personu – ieguldītāju, patērētāju, darba ņēmēju un viņu arodbiedrību pārstāvju, kā arī NVO – iesaistīšanai procesā. Šajā atzinumā Komiteja vēlas pievērsties sistēmai, pēc kādas varētu darboties viss process.

3. Mērķis – sociāli atbildīgi un pārredzami uzņēmumi

3.1. 2008. gada ekonomikas krīze un tās sociālās sekas ir zināmā mērā mazinājušas iedzīvotāju uzticēšanos uzņēmējdarbībai, un sabiedrība un investori ir sākuši pievērst uzmanību uzņēmumu sociālajiem un ētikas rādītājiem. Aizvien vairāk ieinteresēto personu grupu tagad interesējas par jauniem korporatīvo lietu aspektiem.

3.2. Ieguldītāji vēlas, lai viņu veiktie ieguldījumi būtu pārredzami un tiktu kontrolēti, un viņi grib zināt, vai viņu nauda pozitīvi vai negatīvi ietekmē vidi un sabiedrību. Svarīgākie nefinansiālas informācijas avoti ieguldītājiem ir ilgtspējas/KSA ziņojumi un gada pārskati. Kvalitatīvie paziņojumi par politiku ir svarīgi finansiālās atbildības novērtēšanai, bet par svarīgākajiem tiek uzskatīti kvantitatīvie galvenie darbības rādītāji (GDR).

⁽²⁾ COM(2010) 608 final

⁽³⁾ COM(2011) 681 final

⁽⁴⁾ OV C 229, 31.7.2012., 77. lpp.

3.3. Darbinieki ir pirmie upuri tādos uzņēmumos, kuri nepievērš daudz vērības juridiskajām normām un savam pārredzamības trūkumam. Tomēr darba ņēmējiem ir izšķirīga nozīme sava uzņēmuma attīstībā, jo no tā atkarīga viņu darba drošība, viņu atalgojums, viņu veselība un viņu darba apstākļi. Viņiem ir tiesības pieprasīt sava uzņēmuma pārredzamību un tikt informētiem par tā finanšu stāvokli un tā sociālo, vides un ekonomikas politiku, kā arī piedalīties lemsnā par šiem jautājumiem.

3.4. Patērētāji vēlas pārredzamību un sagaida to konkrētās tiem svarīgās jomās. Būt pārredzamiem savās attiecībās ar pārējām ieinteresētajām personām (darbiniekiem, iedzīvotājiem un patērētājiem) – tas nepārprotami ir uzņēmumu interesēs. Nereti tas vienkārši nozīmē sniegt pircējiem faktus un palīdzēt pieņemt apzinātu lēmumu par pirkumu. Galu galā tieši šie uzņēmumi iegūs labāk informēto pircēju uzticību⁽⁵⁾. Šajā ziņā īpaši jutīga nozare ir pārtikas rūpniecība. Pārtikas integritātes centra (CFI) jaunākajā pētījumā⁽⁶⁾ ir pierādīts, ka lielāka pārredzamība palielina patērētāju uzticēšanos pārtikas produktiem, un skaidri aprakstīts, kā to panākt.

3.5. Globalizācijas dēļ daudzi darījumu partneri un ieinteresētās personas vēlas saņemt vairāk informācijas par aizvien jauniem korporatīvo lietu aspektiem no daudzām valstīm.

3.6. Pārredzamība veido uzticēšanos, un uzņēmumiem sabiedrības uzticēšanās ir vajadzīga. Tomēr iedzīvotāju vēlmes bieži vien nesaskan ar to, kā, pēc viņu domām, rīkojas uzņēmums. Šo neatbilstību daļēji rada dažu uzņēmumu bezatbildīga rīcība, kā arī tas, ka daži uzņēmumi pārspīlē savus nopelnus vides vai sociālajā jomā. Dažkārt tās cēlonis ir arī iedzīvotāju nepietiekamās zināšanas par uzņēmumu sasniegumiem, kā arī ierobežojumiem, kas noteikti to darbībai.

3.7. **Tāpēc Eiropas Komisija 2009. gadā uzsāka vairākus seminārus par uzņēmumu pārredzamību.** Eiropas uzņēmumi to atzinīgi novērtēja kā iniciatīvu, kas nāk īstajā brīdī – krīzes laikā, kad pārredzamība un korporatīvā sociālā atbildība kopumā varētu palīdzēt atjaunot sabiedrības uzticēšanos uzņēmējdarbībai, kas notiekošās krīzes dēļ arī bija zināmā mērā iedragāta. Iniciatīva bija vērsta uz dažādām ieinteresēto personu grupām (darba devējiem, arodbiedrībām, NVO un plašsaziņas līdzekļiem). Tās mērķis bija sniegt norādes par turpmākiem pasākumiem, kas jāveic Komisijai.

3.7.1. Pieredze, kas gūta no šīs iniciatīvas:

- daudzi uzņēmumi jau ir guvuši labus rezultātus pārredzamības ziņā. KSA tagad ir uzņēmumu darbības stratēģijas daļa,
- informācijas pieejamība ir svarīga dažādām ieinteresētajām personām, taču tām ir vajadzīga dažādu veidu informācija dažādiem nolūkiem. Apstākļi un vajadzības dažādās nozarēs atšķiras,
- viedokļi atšķiras, jo īpaši attiecībā uz galvenajiem darbības rādītājiem (GDR). Vairums citu ieinteresēto personu dalībvalstīs priekšroku dod skaidriem pamatrādītājiem, ieskaitot darba un vides jautājumus. Uzņēmēji vēlas elastību un uzskata, ka viens modelis visiem nav pareizais risinājums,
- galvenais jautājums mazajiem un vidējiem uzņēmumiem ir spēja sniegt informāciju. Ja ir daudz dažādu ieinteresēto personu, no kurām katra pieprasa citu informāciju un paūz atšķirīgas vēlmes, uzņēmumu administratīvais slogs var būt augsts,
- pārredzamības process būtu jāvērs gan uz sasniegtajiem rezultātiem, gan arī ziņošanas un informācijas publiskošanas procesu. KSA būtu jāiekļauj uzņēmējdarbības stratēģijās, un integrēta pārskatu sniegšana ir viens no veidiem, kā to darīt,

⁽⁵⁾ <https://www.visioncritical.com/5-brands-employed-transparency-marketing-and-won/>

⁽⁶⁾ *A clear view of transparency and how it builds consumer trust* [Skaidrs pārskats par pārredzamību un to, kā tā veido patērētāju uzticēšanos], 2015. gads, patērētāju uzticēšanās pētījums, Pārtikas integritātes centrs.

— pārredzamība un KSA ziņojumu publiskošanas prakse ir papildu vērtība uzņēmumiem un to darbiniekiem, to preču un pakalpojumu saņēmējiem – patērētājiem un iedzīvotājiem –, kā arī ieguldītājiem.

4. Komisija pastiprina prasības attiecībā uz pārredzamību un nefinansiālās informācijas sniegšanu

4.1. ES stratēģijā KSA jomā Komisija norāda, ka sociālās un vides informācijas publiskošana, tostarp saistībā ar klimatu, var veicināt sadarbību ar ieinteresētajām personām un būtisku ilgtspējas risku apzināšanu. Tas ir svarīgs pārskatatbildības elements, kas var palīdzēt palielināt sabiedrības uzticēšanos uzņēmumiem. Lai informācija atbilstu uzņēmumu un citu ieinteresēto personu vajadzībām, tai jābūt būtiskai.

4.1.1. Komisija arī atzīst, ka arvien vairāk uzņēmumu publisko sociālo un vides informāciju. MVU šādu informāciju bieži vien sniedz neoficiāli un brīvprātīgi. Kāds avots lēš, ka aptuveni 2 500 Eiropas uzņēmumu publisko KSA vai ilgtspējas ziņojumus, kas Eiropas Savienību padara par pasaules līderi šajā jomā ⁽⁷⁾.

4.2. Komisija pēc Eiropas Parlamenta iniciatīvas 2013. gadā sagatavoja tiesību akta priekšlikumu par **visu nozaru uzņēmumu sniegtās sociālās un vides informācijas pārredzamību** ⁽⁸⁾. Grozījumi “grāmatvedības direktīvās” veikti ar mērķi noteikt prasību konkrētiem lieliem uzņēmumiem (pašlaik aptuveni 6 000 uzņēmumiem un struktūrām Eiropas Savienībā) savos gada pārskatos atklāt attiecīgo nefinansiālo un daudzveidības informāciju.

4.2.1. Dažās dalībvalstīs direktīvu transponēja valsts tiesību aktos pēc apspriešanās ar uzņēmumiem, lai, to īstenojot, tiktu izmantota tajā paredzētā elastība, netiktu pārsniegta tās darbības joma, uzņēmumiem tiktu nodrošināta juridiskā noteiktība un atbilstība to faktiskajām vajadzībām. Šajā saistībā EESK sagatavoja atzinumu ⁽⁹⁾, kurā tā uzsver tiesības izmantot šo elastīgo un piemēroto mehānismu, lai uzlabotu saziņu ar akcionāriem, ieguldītājiem, darbiniekiem un citām ieinteresētām personām, un atzinīgi vērtē to, ka šis priekšlikums attiecas tikai uz lieliem uzņēmumiem.

4.2.2. Pamatojoties uz sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Komisija tieši patlaban gatavo nesaistošas pamatnostādnes par nefinansiālās informācijas sniegšanu. Lai atvieglotu turpmāku apspriešanos ar ieinteresētajām personām ⁽¹⁰⁾, Komisija ir ieviesusi ilustratīvu pamatojuma dokumentu, kurā izklāstīti nefinansiālās informācijas publiskošanas galvenie principi. Paziņotajai nefinansiālajai informācijai jābūt būtiskai, ticamai, līdzsvarotai un saprotamai, visaptverošai un kodolīgai, stratēģiskai un uz nākotni vērstai, orientētai uz ieinteresētajām personām, uzņēmumu/nozaru raksturojošai, kvalitatīvai un kvantitatīvai, kā arī konsekventai.

4.3. Saskaņā ar stratēģiju “Eiropa 2020”, kurā aicināts uzlabot uzņēmējdarbības vidi Eiropā, Komisija 2014. gadā publicēja **priekšlikumu direktīvai, kuras mērķis ir atbalstīt mūsdienīga un efektīva korporatīvās pārvaldības satvara izveidi Eiropas uzņēmumiem, ieguldītājiem un darbiniekiem** ⁽¹¹⁾ atbilstoši mūsdienu sabiedrības vajadzībām un mainīgajai ekonomikas vidi.

4.3.1. Šim priekšlikumam būtu jāveicina ES uzņēmumu ilgtermiņa ilgtspēja un ilgāka termiņa perspektīva akcionāriem, nodrošinot labākus darbības nosacījumus uzņēmumiem, kuru akcijas tiek tirgotas regulētos tirgos Eiropas Savienībā. Komiteja savā atzinumā ⁽¹²⁾ uzsvēra, ka priekšlikums radīs stabilāku, ilgtspējīgu korporatīvo pārvaldību un investīciju vidi Eiropā, un arī pieņēma zināšanai ietekmes novērtējumā izteikto Komisijas apgalvojumu, ka tās priekšlikuma ietekmes radītais administratīvais slogs biržu sarakstos iekļautajiem uzņēmumiem būs neliels. Direktīvu novērtējot, būs svarīgi pievērst uzmanību šim līdzsvaram.

4.4. Komisija 2015. gada oktobrī publicēja jaunu stratēģiju “Tirdzniecība visiem – ceļā uz atbildīgāku tirdzniecības un ieguldījumu politiku”, kurā izklāstīts redzējums par ES politikas virzību, atspoguļojot vajadzību pēc atbildīgākas un pārredzamākas tirdzniecības politikas.

⁽⁷⁾ CorporateRegister.com

⁽⁸⁾ COM(2013) 207 final

⁽⁹⁾ OV C 327, 12.11.2013., 47. lpp.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Komisijas/FISMA ģenerāldirektorāta organizēts darbseminārs ar ieinteresēto personu piedalīšanos par tematu “Nesaistošas pamatnostādnes par nefinansiālās informācijas atklāšanu” (27.9.2016., Brisele).

⁽¹¹⁾ COM(2014) 213 final

⁽¹²⁾ OV C 451, 16.12.2014., 87. lpp.

4.4.1. Nodaļā “Uz vērtībām balstīta tirdzniecības un ieguldījumu politika” Komisija paziņo par patērētāju tiesību stiprināšanu, uzlabojot uzņēmumu sociālās atbildības iniciatīvas un pienācīgu pārbaudi ražošanas ķēdē, pievēršoties cilvēktiesību ievērošanai un vērtību ķēžu sociālajiem (tostarp darba tiesību) un vides aspektiem. Komisija vēlas šo procesu turpināt, uzlabojot brīvās tirdzniecības nolīgumu ilgtspējīgas attīstības dimensijas.

4.4.2. Atzinumā par pienācīgas kvalitātes nodarbinātību globālajās piegādes ķēdēs (GSC) ⁽¹³⁾ Komiteja norāda: “EESK ir guvusi lielu pieredzi ilgtspējās jomā, piedaloties brīvās tirdzniecības nolīgumu (BTN) īpašu sadaļu īstenošanā un uzraudzībā, iesaistoties daudzās pilsoniskās sabiedrības komitejās, un tas ļauj tai ierosināt radīt taisnīgu līdzsvaru starp vajadzīgajām juridiskajām prasībām cilvēktiesību un darba tiesību, pārredzamības un korupcijas apkarošanas jomās, no vienas puses, un daudznacionāliem uzņēmumiem nepieciešamo elastību efektīvi un dažādajām vietēja mēroga situācijām piemērotā veidā organizēt un attīstīt savas globālās piegādes ķēdes (GSC), no otras puses”.

4.4.3. Svarīgs jautājums tirdzniecības politikā varētu būt standartu paaugstināšana ziņojumos par nefinansiāliem jautājumiem. Pasaules līmeņa regulējums, tostarp tirdzniecības nolīgumi, varētu veicināt pārredzamību nefinansiālas informācijas publiskošanā tādās valstīs kā ASV un Ķīna, tādējādi nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus Eiropas uzņēmumiem.

4.4.4. Eiropas Komisija vēlas stiprināt stimulus – jo īpaši starptautiskiem uzņēmumiem – sniegt informāciju par pienācīgu pārbaudi, izstrādāt **vērienīgāku pieeju attiecībā uz izraksteņu ieguvī konfliktu skartajās teritorijās** ⁽¹⁴⁾, meklēt jaunas jomas ciešākai partnerībai atbildīgās vērtību ķēdēs un publicēt pārskatu par uzņēmumu ziņojumiem attiecībā uz atbildīgu vērtību ķēdi.

4.4.5. Attiecībā uz Komisijas prasībām ētiskas tirdzniecības un cilvēktiesību aizsardzības un veicināšanas jomā uzņēmumiem var tikt izvirzītas jaunas prasības, īstenojot Komisijas rīcības plānu par cilvēktiesībām 2015.–2018. gadam ⁽¹⁵⁾. Ārlietu padome savos 2016. gada jūnija secinājumos uzsver uzņēmējdarbības pārredzamības būtisko nozīmi, jo tā ļauj tirgiem atzīt un stimulēt cilvēktiesību ievērošanu, kā arī atalgot par to.

4.5. Komisija 2016. gada janvārī nāca klajā ar **pasākumu kopumu nodokļu apiešanas novēršanai**, kura mērķis ir nodrošināt efektīvu nodokļu sistēmu un lielāku nodokļu pārredzamību.

4.5.1. Viena no jomām, kas tiek īpaši pētīta un skar starptautiskus uzņēmumus un grupas, ir **pārskatu sniegšana par katru valsti** (t. i., pienākums sagatavot un iesniegt nodokļu iestādei deklarāciju par darījumiem grupā, norādot datus par ienākumiem, peļņu, samaksāto ienākuma nodokli utt.). Patlaban šis pasākumu kopums aptver informācijas apmaiņu starp dalībvalstu nodokļu iestādēm.

4.6. Komisija 2016. gada aprīļa sākumā ⁽¹⁶⁾ ierosināja starptautiskiem uzņēmumiem publicēt īpašu deklarāciju par maksāto ienākuma nodokli, sniedzot arī citu ar nodokļiem saistītu informāciju. Šis papildu pārredzamības prasības būs piemērojamas starptautiskiem uzņēmumiem, kuru konsolidētais neto apgrozījums pārsniedz EUR 750 miljonus, neatkarīgi no tā, vai uzņēmuma juridiskā adrese ir Eiropas Savienībā vai citur. Šis pienākums attiecas arī uz to filiālēm un meitasuzņēmumiem. Šajā sakarā Komiteja tikko ir pieņēmusi atzinumu par cīņu pret nodokļu apiešanu ⁽¹⁷⁾ un šajā atzinumā mudina Komisiju pārliecinošāk pieprasīt fiskālo pārredzamību no uzņēmumiem, samazinot EUR 750 miljonu apgrozījuma robežvērtību vai izstrādājot grafiku, kas paredz šo robežvērtību pakāpeniski samazināt.

4.6.1. Komisijai tomēr būtu jāņem vērā ES iekšējā tirgus principi un Savienības konkurētspēja. Vienpusējas prasības Eiropas Savienībā varētu radīt negaidītas sekas, ja trešo valstu uzņēmumi no šāda pienākuma tiktu atbrīvoti. Tāpēc šis pienākums būtu jānosaka arī trešo valstu uzņēmumiem, izmantojot sarunas par starptautiskiem tirdzniecības nolīgumiem.

⁽¹³⁾ OV C 303, 19.8.2016., 17. lpp.

⁽¹⁴⁾ JOIN(2014) 8 final

⁽¹⁵⁾ SWD(2015) 144 final

⁽¹⁶⁾ COM(2016) 198 final

⁽¹⁷⁾ OV C 487, 28.12.2016., 62. lpp.

4.7. Eiropas Komisija sadarbojas ar citām starptautiskām organizācijām, piemēram, ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju (ESAO), Starptautisko Darba organizāciju (SDO), WHO un Pasaules Banku, un stiprina sinerģiju ar šo organizāciju labas korporatīvās pārvaldības, pārredzamības un atbildības instrumentiem⁽¹⁸⁾. Šie instrumenti tiek regulāri pārskatīti un nosaka prasības attiecībā uz uzņēmumu atbildību un pārredzamību to sociālajā, vides un cilvēktiesību politikā. Tie arī veicina riska novēršanu un analīzi un nosaka pienācīgas pārbaudes pasākumus. Šie instrumenti galvenokārt attiecas uz starptautiskiem uzņēmumiem, taču kā pamatnostādnes tie paredzēti arī uzņēmumiem, kuri darbojas valsts līmenī. Jebkurā gadījumā, pārskatot minētos instrumentus, būtu īpaši jāorientējas uz labāku to izmantošanu.

4.8. Pasaulē un Eiropā aizvien pieaugošās prasības attiecībā uz uzņēmumu pārredzamību tiek tālāk nodotas uzņēmumiem, kuri darbojas dalībvalstīs. Eiropas Komisijai būtu jāvada un jākoordinē ES dalībvalstu politika, tādējādi samazinot atšķirīgu pieeju risku⁽¹⁹⁾.

4.8.1. Komisijas stratēģija atbildīgas uzņēmējdarbības jomā un ieteikumi dalībvalstīm bieži vien valsts līmenī rada priekšstatu, ka vienīgi valsts ziņā ir uzraudzīt, vai uzņēmējdarbība ir atbildīga un pārredzama, un to pārvaldīt.

4.8.2. Uzņēmumi atzīst, ka ir pārredzamas un atbildīgas rīcības galvenie virzītājspēki. Tas atzīts arī Komisijas paziņojumā "Partnerības izaugsmei un nodarbinātībai īstenošana: veidot Eiropu par izcilības paraugu uzņēmumu sociālās atbildības jomā"⁽²⁰⁾.

4.8.3. Ikvienu uzņēmuma galvenais pienākums ir radīt vērtību ne vien akcionāriem, bet arī saviem darbiniekiem, videi un sabiedrībai, kā arī nodrošināt un saglabāt darbvietas. Dalībvalstīm būtu jārada pareizie apstākļi, lai to veicinātu, un jāatbalsta uzņēmumi to centienos būt atbildīgiem un pārredzamiem.

5. Meklēt piemērotu korporatīvās ziņošanas sistēmu

5.1. Komiteja atzīst, ka korporatīvajos ziņojumos ļoti svarīga ir nefinansiālā informācija, jo tā palīdz radīt pilnīgu priekšstatu par korporatīvajām lietām.

5.2. Normatīvā vide, kurā jādarbomas uzņēmumiem, kļūst aizvien sarežģītāka. Lai labāk apmierinātu ieinteresēto personu vajadzības, ir jāizveido atbilstoša korporatīvās ziņošanas sistēma, vienlaikus nepieļaujot lieku administratīvo un finansiālo slogu. KSA un pārredzamība būtu jāpopularizē un jāizmanto arī kā iespēja, kas ļauj uzņēmumiem novērst sociālo risku un nodrošināt ilgtspējīgu paša uzņēmuma attīstību.

5.3. Pēdējā desmitgadē arvien vairāk tiek pievērsta uzmanība dažādiem nefinansiālās informācijas (NFI) aspektiem. Ir vairākas starptautiskas shēmas sociālās un vides informācijas publiskošanas jomā, tostarp Globālā ziņošanas iniciatīva (GRI).

5.4. Jautājums ir šāds: vai visām šīm ieinteresētajām personām sniegt vienu un to pašu ziņojumu vai ziņojumu kopumu? Vai ir vajadzīgs vairāku ziņojumu sakopojums, vai tomēr viens, bet visaptverošs, līdzīgi koncepcijai "Core&More"⁽²¹⁾, ko 2015. gadā ierosināja Eiropas grāmatvežu federācija (FEE)?

5.5. Apspriežot korporatīvo ziņojumu nākotni, ir jāņem vērā dažādu ieinteresēto personu grupu atšķirīgās informācijas vajadzības atkarībā no ziņojuma sniedzēja lieluma un veida.

⁽¹⁸⁾ ESAO pamatnostādnes starptautiskajiem uzņēmumiem; SDO trīspusējā deklarācija par principiem attiecībā uz starptautiskiem uzņēmumiem un sociālo politiku.

⁽¹⁹⁾ COM(2011) 681 final

⁽²⁰⁾ COM(2006) 136 final

⁽²¹⁾ *The future for corporate reporting – creating the dynamic for change*, FEE, 2015. gada oktobris.

5.6. Kā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja norāda savā atzinumā par tematu “Nefinansiālas informācijas atklāšana”, Komisija tiek lūgta uzsākt vai atvieglot procesu, kurā apvienotas “daudzas ieinteresētas personas”⁽²²⁾, lai labāk definētu galvenos principus un orientierus, kas atvieglo salīdzināšanu un ilgtermiņā – standartizāciju.

5.6.1. Komiteja šajā saistībā jau uzsvēra, ka ir vajadzīgi korektīvi pasākumi, kas vērsti pret korporatīvo vērtību sagrozīšanu īstermiņa domāšanas rezultātā. Arī savā atzinumā par tematu “Darba ņēmēju iesaiste”⁽²³⁾ Komiteja aicināja parādīt risinājumus, kā ES politikā varētu pārvarēt pašlaik valdošo tendenci nodrošināt uzņēmuma viopusēju pārredzamību akcionāru interesēs un kā palielināt izpratni par “uzņēmumu kā ilgtspējīgu sabiedrību”, jo šāda izpratne atbilst arī uzņēmuma ilgtermiņa attīstības interesēm.

5.7. Pat ja ilgtspējīgas uzņēmējdarbības nākotne būs cieši saistīta ar sociālo, vides un patērētāju tiesību ievērošanu, jebkurā turpmākā iniciatīvā attiecībā uz informācijas publiskošanu būtu jāņem vērā ieinteresēto personu patiesās vajadzības.

Briselē, 2016. gada 14. decembrī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Georges DASSIS*

⁽²²⁾ OV C 327, 12.11.2013., 47. lpp.

⁽²³⁾ OV C 161, 06.06.2013., 35. lpp.